

**MARC HENDRICKX
JO BASTIAENS**

500

GEBEURTENISSEN

DIE ONZE

WERELD

VERANDERDEN

THOMAS
MORE

D/2016/45/173 – ISBN 978 94 014 3540 6 – NUR 813, 686

Vormgeving cover & binnenwerk: Gert Degrande | De Witlofcompagnie

© Marc Hendrickx, Jo Bastiaens & Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016.

Uitgeverij LannooCampus maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij, de boeken- en multimediodivisie van Uitgeverij Lannoo nv

Alle rechten voorbehouden.

Niets van deze uitgave mag verveelvoudigd worden en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij LannooCampus
Erasme Ruelensvest 179 bus 101
3001 Leuven
België
www.lannoocampus.be

500 GEBEURTENISSEN

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

7

SAMENLEVING BINNENLAND

11

POLITIEK BINNENLAND

27

SAMENLEVING WERELDWIJD

41

POLITIEK WERELDWIJD

67

ARBEID & ECONOMIE

105

MILIEU

127

CULTUUR & MEDIA

149

WETENSCHAP

189

SPORT

203

VOORWOORD

Dit boek gaat over grote en kleine gebeurtenissen uit de afgelopen dertig jaar die onze manier van denken over de maatschappij hebben beïnvloed en daarmee ook ons leven mee hebben bepaald. We hebben het over 'gebeurtenissen met impact', want niet alle gebeurtenissen hebben ook een sterke relevantie.

Maar wat bedoelen we precies met een '*Gebeurtenis*' (met hoofdletter)? De Sloveense filosoof Slavoj Žižek bekijkt een gebeurtenis in zijn minimale vorm als volgt: 'een voorval dat het gewone leven op zijn kop zet en de status quo doorbreekt'. Voorbeelden zijn een radicale politieke breuk of terroristische aanslag, een nieuwe technologie, een artistieke strekking of populair event, een wetenschappelijke doorbraak of uitzonderlijk sportief resultaat, maar ook een CIA-ambtenaar die gevoelige informatie lekt en klokkenluider wordt voor een groter doel.

Dat doet denken aan wat de Libanees-Amerikaanse auteur Nassim Nicolas Taleb 'zwarte zwanen' noemt, naar de bewering van wetenschapsfilosoof Karl Popper dat één waarneming van een zwarte zwaan voldoende is om de theorie te weerleggen dat alle zwanen wit zijn. Sommige gebeurtenissen lijken op dergelijke zwarte zwanen, schrijft Taleb: ze zijn uitzonderlijk, onverwacht en vallen niet binnen de 'normale verdeling' van gebeurtenissen, omdat ze van een heel andere orde zijn (bijvoorbeeld in grootte of belang). Bekende voorbeelden in dit boek zijn: de aanslagen van 9/11, de val van de Berlijnse Muur, de opkomst van het internet, de schrapping van de zevenvoudige winnaar van de Ronde van Frankrijk, de val van de Barings Bank in 1995, het succes van Harry Potter enzovoort.

'Uit de afgelopen dertig jaar', omdat we sinds de jaren tachtig een aantal maatschappelijke breuklijnen herkennen waarvan we de verdere evoluties wilden verkennen. We dachten daarbij uiteraard meteen aan het einde van de Koude Oorlog (op politiek gebied), maar daarnaast ook aan het hoogtepunt van het neoliberalisme (op economisch gebied), aan de globalisering en de opkomst van het internet, aan bepalende wetenschappelijke ontdekkingen, aan de

opgang van het ecologisch gedachtegoed (milieu) en, dichterbij huis, aan de afkalfing van het monopolie van de openbare omroep (op mediagebied). Het zijn allemaal mijlpalen geworden met een impact op onze manier van samenleven vandaag.

Het spreekt voor zich dat we een selectie hebben moeten maken uit de miljoenen gebeurtenissen uit de afgelopen drie decennia. Toch kwamen we relatief snel tot negen rubrieken waaromheen we de gebeurtenissen zouden organiseren. Naar analogie met krantenrubrieken kozen we voor een herkenbaar patroon: samenleving en politiek (elk met een afzonderlijke rubriek binnenland resp. wereldwijd), arbeid & economie, milieu, cultuur & media, wetenschap en sport.

Niettemin bleef de selectie van 'Gebeurtenissen' een moeilijke kwestie. Met de vermelde filosofen in ons achterhoofd zochten we naar gebeurtenissen die afwijken van de gewone gang van zaken. Zo konden bijvoorbeeld in de rubriek Cultuur & Media naar ons idee Nobelprijs- of Oscarwinnaars maar aanspraak maken om het boek te halen indien zij daarnaast ook nog andere verdiensten hadden (bijvoorbeeld innovatieve technologie, commercieel succes, artistieke of maatschappelijke meerwaarde enzovoort). Zo haalde *The English Patient* onze lijst niet, en *Titanic* uiteindelijk wel. Verder moest er wel degelijk een impact zijn vastgesteld. Om die reden werd de 'mislukte' conferentie van Kopenhagen niet in de rubriek Milieu opgenomen. Verder waren we ons er terdege van bewust dat elke duik in de geschiedenis ook steeds gebeurt vanuit een zekere afstand in tijd. We hielden ons daarom ver van zogenaamde actuele tendensen, concepten en hippe trendwatchers. Niet alle 'nieuwigheden' blijken achteraf gezien even vernieuwend, terwijl we tegelijk vaststelden dat schijnbaar kleine nieuwe gebeurtenissen tot grote gevolgen kunnen leiden.

Een slotvraag, die we onszelf ook stelden: is er een *logica of samenhang* te ontwaren in al die gebeurtenissen, en zo ja, valt er een bepaalde richting, evolutie, groei of regressie in te ontdekken?

Onze eigen indruk is dat er weliswaar tot op zekere hoogte (en achteraf gezien) een logica in aanwezig is, maar dat – voor zover wij een evolutie van de laatste

dertig jaar in deze beperkte publicatie konden ontdekken – deze ‘historische logica’ niet noodzakelijk in één bepaalde richting verloopt. Zo evolueerden we dankzij het internet naar een global village met (wellicht) een aantal gedeelde waarden, terwijl we tegelijk meemaken dat Islamitische Staat (IS) in Palmyra gebouwen vernielt omdat er ‘afgodsbeelden’ op staan. En waar het dagelijkse leven via allerlei sociale media en netwerken bijzonder snel en zelfs globaal is geworden, vinden we tegelijk maatschappelijke trends waar ‘traag’ (onder andere slowfood, onthaasten) en ‘lokaal’ (onder andere volkstuintjes, buurtgemeenschappen) centraal staan.

Nu voor ons de arbeid aan het boek voltooid is, hopen wij dat de lezers er plezier aan beleven de gebeurtenissen van de laatste dertig jaar in snel tempo aan zich voorbij te zien trekken: elk item wordt kort beschreven en geduid, en vervolgens beknopt geanalyseerd in zijn gevolgen. Het staat de lezer uiteraard vrij om de rubrieken uit te kiezen die hem of haar het beste liggen, of de volgorde van de lectuur van rubrieken zelf te bepalen – niet alleen elke rubriek maar ook elk item kan afzonderlijk en in een zelfgekozen volgorde worden gelezen. Ten slotte willen we jullie van harte uitnodigen om kennis te maken met een aantal door ons gekozen ‘Gebeurtenissen’ die aanvankelijk op de lijst stonden maar het boek uiteindelijk niet hebben gehaald. U kunt ze terugvinden op de website van het boek bij LannooCampus, <http://www.lannoo.be/500-gebeurtenissen-die-onze-wereld-veranderden-de-laatste-dertig-jaar>.

De auteurs willen de uitgever LannooCampus bedanken voor hun steun aan het project. We konden daarbij de afgelopen maanden rekenen op Niels Janssens, Mitchell Pontzeele en Tim Moriën, een jonge maar beslagen groep mensen die ons naar de eindmeet heeft begeleid. Daarnaast ook dank aan de journalisten en externe reviewers die de teksten inhoudelijk nalazen en van commentaar hebben voorzien. Tegelijk nemen we zelf de volledige eindverantwoordelijkheid voor de eventuele onjuistheden en/of onduidelijkheden in de tekst. Ten slotte, en zeker niet het minst, een woord van dank voor familieleden en vrienden die ons op allerlei manieren hebben aangemoedigd en ondersteund, of ons een tijdje hebben moeten missen.

Marc Hendrickx
Jo Bastiaens

500

GEBEURTENISSEN
DIE ONZE
WERELD
VERANDERDEN

1985

Heizeldrama

1996

Marc Dutroux

1

SAMENLEVING BINNENLAND

2002

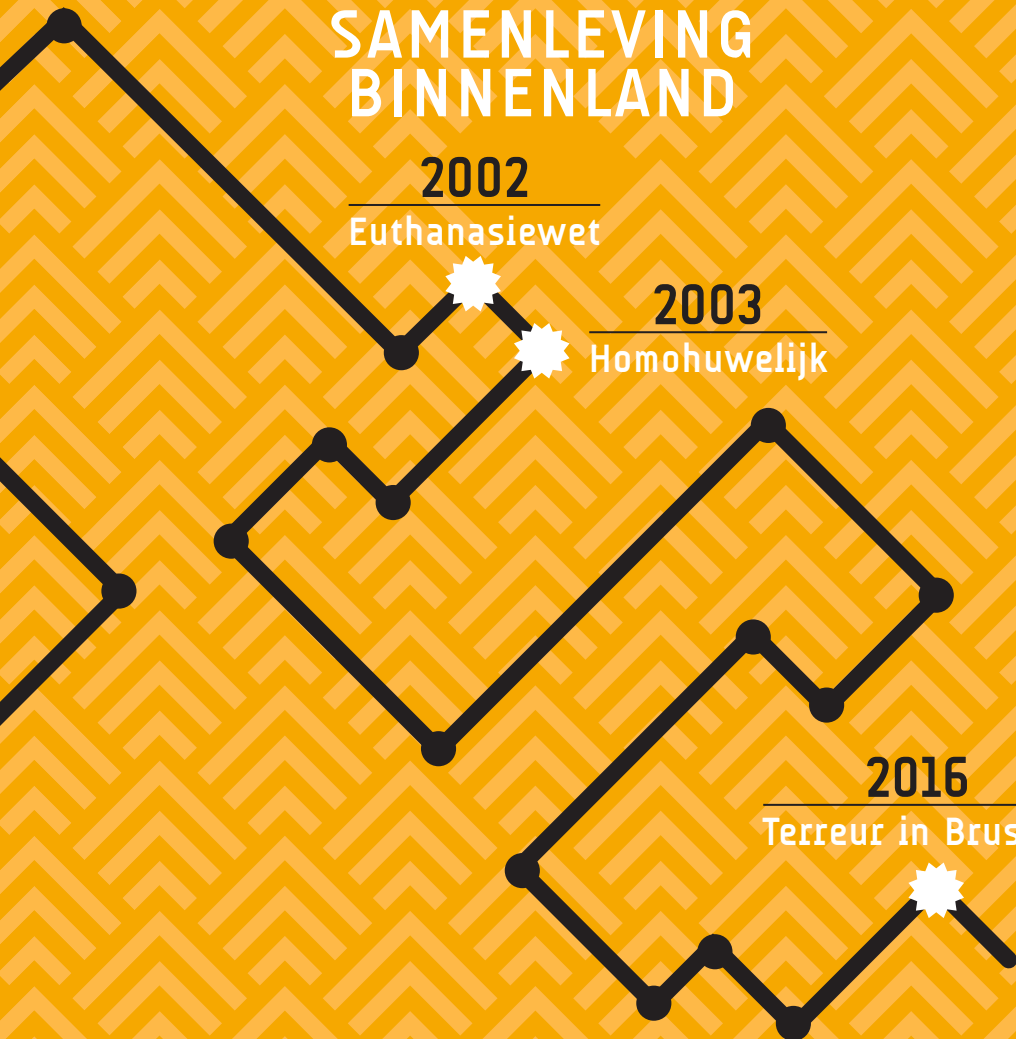
Euthanasiewet

2003

Homohuwelijk

2016

Terreur in Brussel

1985 Bloedige overval Bende van Nijvel

België wordt opgeschrikt door een bende die al drie jaar bloedige overvallen pleegt op warenhuizen in het Brusselse. Bij de laatste drie overvallen, op de Delhaize-vestigingen in Eigenbrakel, Overijse en Aalst, vielen in totaal zestien doden. Omdat de overvallen hetzelfde stramien vertoonden – het gebruik van zware wapens en de meedogenloosheid ervan – werden ze alle toegeschreven aan dezelfde criminelen, die de ‘Bende van Nijvel’ wordt genoemd.

Na de raid in Aalst stopten de overvallen. De misdaden zouden onopgehelderd blijven, ook al omdat er in het onderzoek fouten werden gemaakt. Regelmatig zullen er theorieën opduiken die de bende linken aan extreemrechtse milieus en aan pogingen van (buitenlandse) veiligheidsdiensten om het land te destabiliseren. Vrijwel gelijktijdig vonden overigens de aanslagen van de CCC plaats (zie elders). De algemene teneur is dat de verantwoordelijken nooit meer gevonden zullen worden.

1985 Het Heizeldrama

Bij de finale van de Europacup I tussen Liverpool en Juventus zijn 39 doden gevallen. In de vooravond vonden er in de Brusselse binnenstad al rellen plaats, en ook net voor de wedstrijd was de sfeer al bitsig. Bij de start van de match bestormden Liverpoolsupporters het neutrale vak, waar veel Belgische Italianen zaten. De ordediensten konden de Engelsen niet tegenhouden en de Juventusfans vluchtten naar de andere kant, waar ze over een muur wilden klimmen. De politie en de rijkswacht traden ongecoördineerd op en verlorren de controle. De muur stortte uiteindelijk in onder de druk van de mensen; velen raakten verpletterd onder het gewicht van de massa. Om verdere escalatie te voorkomen ging de wedstrijd toch door. De spelers waren slechts beperkt op de hoogte van het drama.

Omdat Engelse supporters zich bij andere wedstrijden ook al misdragen hadden, zouden alle Engelse clubs vijf jaar van de Europese competities worden uitgesloten. Het Heizelstadion zou worden herdoopt tot het Koning Boudewijnstadion.

1985 CCC-leden gearresteerd

De vier leden van de extreemlinkse terreurbeweging Cellules Communistes Combattantes (CCC) zijn in een hamburgerrestaurant opgepakt. Ze werden al een tijdje geschaduwd, waren compleet verrast en verzetten zich niet tegen hun aanhouding.

De CCC pleegde vanaf 1984 verschillende aanslagen tegen onder andere Amerikaanse instellingen, politieke secretariaten, NAVO-pijpleidingen en -zendmasten, evenals banken. Op één aanslag na vielen er geen doden omdat de CCC de aanwezigen verwittigde via pamfletten. Desondanks ontstond er een klimaat van terreur, ook al omdat de Bende van Nijvel (zie aldaar) op hetzelfde moment bloedige overvallen pleegde. Sommige commentatoren zagen een link tussen beide.

De CCC bleek verbonden met Action Directe in Frankrijk, een van de belangrijke linkse Europese terreurbewegingen, zoals ook de Rote Armee Fraction in West-Duitsland en de Rode Brigades in Italië, waarvan de aanslagen overigens veel dodelijker waren.

Doordat de leden van deze organisaties in de jaren daarna geleidelijk aan gearresteerd en veroordeeld werden, bloeiden deze terreurorganisaties dood. De toekomst zou uitwijzen dat islamistische terreurorganisaties in de jaren 2010 de draad heropnamen.

1987 Ramp met Herald of Free Enterprise

In de haven van Zeebrugge heeft zich een ramp voorgedaan met de veerboot Herald of Free Enterprise van de ferrymaatschappij Townsend Thoresen. Enkele minuten na het vertrek naar Dover kapseisde het schip. 193 mensen vonden de dood bij het ongeluk; een zeer snel op gang gekomen reddingsactie verhinderde dat er nog meer slachtoffers vielen. De oorzaak van de ramp bleek de bij het vertrek nog openstaande boegdeur te zijn. Het water stroomde daarop ongehinderd het (lange) dek voor de auto's in. Bovendien waren de ballasttanks niet leeg, waardoor het schip laag in het water lag.

De ramp zou duidelijk maken dat menselijke fouten zelfs in onze hoogtechnologische maatschappij nooit uit te sluiten zijn.

1990 Abortuswet gestemd

De wet betreffende de zwangerschapsafbreking ('de abortuswet') is ondertekend. Dit gebeurde in de context van een korte constitutionele crisis, door journalisten 'de minikoningskwestie' genoemd. Koning Boudewijn had namelijk tevoren gemeld gewetensproblemen te hebben met de wet, terwijl hij als koning een democratisch tot stand gekomen wet toch niet wilde blokkeren. Daarop stelde premier Martens voor om een oude grondwetsbepaling over de 'onmogelijkheid van de koning om te regeren' te interpreteren als een 'morele' onmogelijkheid. De verenigde kamers tekenden als overgebleven tak van de wetgevende macht vervolgens de wet. Daarna hernam de koning zijn functie. De stemming zelf maakte duidelijk dat de christendemocraten een voor hen onverteerbare wet niet konden tegenhouden. Dat houdt gedeeltelijk verband met de secularisering van de samenleving: de tijd van de zogenaamde 'CVP-staat' (en zeker het 'rijke roomse leven') is al lang voorbij.

1990 Meerderjarigheid op 18

De bepaling uit het Burgerlijk Wetboek die de burgerlijke meerderjarigheid op 21 jaar vastlegt, is gewijzigd: de grens ligt nu op 18. Met de verlaging van de leeftijd wordt de bepaling aangepast aan de sociologische realiteit waarbij talrijke beslissingen niet op 21- maar op 18-jarige leeftijd worden genomen. Dit leidde er onder andere toe dat voortaan een 18-jarige volledig contractueel aansprakelijk is voor zijn of haar daden (het ondertekenen van koop- en huurcontracten, de inschrijving in een instelling voor hoger onderwijs, het tekenen van een arbeidscontract enzovoort.). Een ander gevolg was dat een aantal 18-jarigen recht kregen op het bestaansminimum (het latere leefloon).

1993 Koning Boudewijn overleden

De koning is in zijn buitenverblijf in Spanje overleden. Hoewel hij gezondheidsproblemen had, kwam zijn overlijden toch nog onverwacht. Boudewijn was al sinds de Tweede Wereldoorlog koning en gaf een persoonlijke invulling aan het koningschap, dat hij zeer plichtsgetrouw vervulde. Uitzonderlijk veel landgenoten gingen het stoffelijk overschot, dat naar België gebracht werd, een laatste groet brengen. Sommige commentatoren spraken in dit verband van 'een nieuw politiek feit'.

Boudewijns broer Albert zou de nieuwe koning worden, hoewel sommigen hadden verwacht dat prins Filip de troon zou bestijgen. Dat zou pas later gebeuren, nadat Albert als koning was afgetreden. Hoewel ook de discussie over de aard van het koningschap (inclusief de koninklijke adviseurs) af en toe opborrelde, werd de kwestie nooit echt een strijdpunt.

1995 Legerdienst afgeschaft

Nu de Koude Oorlog ten einde is, wordt ook de verplichte legerdienst afgeschaft.

Het 'Klein Kasteeltje' in Brussel, officieel het 'Centrum voor Rekrutering en Selectie' voor miliciens, werd een opvangcentrum voor asielzoekers. Het wordt beheerd door Fedasil, het Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers. In de jaren 1990 zal het uiteenvallen van Joegoslavië een vluchtelingenstroom naar West-Europa op gang brengen.

1996 Dutroux en de Witte Mars

In Brussel heeft de indrukwekkendste betoging in België sinds de Tweede Wereldoorlog plaatsgevonden. Aanleiding was het zogenaamde spaghettiarrest. Door deze uitspraak van het Hof van Cassatie werd de onderzoeksrechter in de zaak-Dutroux van de zaak gehaald, omdat hij op een feestje voor de ouders van de slachtoffers een gratis spaghetti had gegeten en er een vulpen had gekregen. Eerder dit jaar had de gijzeling van en de moord op enkele meisjes in de kelder van Dutroux al hevige emoties veroorzaakt, maar nu blijkt

vooral het wantrouwen van grote delen van de bevolking tegenover politie, rijkswacht en gerecht.

Zeer opvallend in de betoging waren de talloze witte ballonnen, die als symbool van onschuld werden meegedragen.

In 1998 zal de korte ontsnapping van Dutroux uit een gerechtsgebouw leiden tot het ontslag van twee ministers en de hervorming van de politiediensten. Er kwam een geïntegreerde politie, met daarin een federaal en gemeentelijk niveau.

1998 Wettelijke samenwoning ingevoerd

Er is een nieuwe regeling ingevoerd voor mensen die hun ongehuwd samenwonen een meer juridische vorm willen geven. Ze moeten bij het gemeentebestuur aangifte doen en zijn dan 'wettelijk samenwonend'. Daardoor kan de eigenaar van de gezinswoning deze niet meer verkopen zonder het akkoord van de andere. Ook zijn beide partners verplicht om financieel bij te dragen tot het huishouden.

1998 De dood van Semira Adamu

Tijdens een uitzettingsprocedure is een asielzoekster, Samira Adamu, gestorven. Omdat ze zich hevig verzette, hadden rijkswachters haar gezicht langdurig en zeer hard tegen een kussen gedrukt, waarbij ze stikte.

Het incident leidde tot grote commotie. Vrij snel volgde het ontslag van een minister, en op advies van de Commissie-Vermeersch werden de bij uitwijzing gehanteerde middelen aangepast. Zo werd het gebruik van het 'kussentje' verboden.

De betrokken rijkswachters werden veroordeeld tot één jaar met uitstel en een effectieve boete van 500 euro wegens onvrijwillige slagen en verwondingen.

2002 Euthanasiewet goedgekeurd

Na een reeks debatten in het parlement is er een wet goedgekeurd over euthanasie.

De wet maakt de levensbeëindiging mogelijk bij mensen met een aanhoudend ondraaglijk en uitzichtloos fysiek of psychisch lijden dat het gevolg is van een ernstige en ongeneeslijke aandoening die door een ongeval of ziekte werd veroorzaakt. De patiënt moet zich daarbij in een medisch uitzichtloze situatie bevinden en er mag geen druk op hem worden uitgeoefend.

Als de patiënt bij bewustzijn is, kan hij schriftelijk om euthanasie vragen; het verzoek moet vrijwillig, weloverwogen en herhaald zijn. Als hij niet bij bewustzijn is, is euthanasie enkel mogelijk als hij voordien een 'voorafgaandelijke wilsverklaring betreffende euthanasie' heeft opgesteld.

Het is de tweede voor de christendemocraten zeer gevoelige wet die in het parlement een meerderheid krijgt. Eerder was al de abortuswet goedgekeurd. Later zouden bij de andere partijen stemmen opgaan om het toepassingsgebied van de wet te verruimen of aan voorwaarden te onderwerpen.

2002 Borgerhoutse rellen brengen integratiedebat op voorgrond

---

In Borgerhout bij Antwerpen zijn hevige rellen uitgebroken naar aanleiding van de moord op een islamleraar door een mogelijk gestoorde buurman. Na de rellen werd de voorzitter van de AEL (Arabisch-Europese Liga), Dyab Abou Jahjah, er samen met een partijgenoot van beschuldigd dat hij de rellen zou hebben uitgelokt. Hij zou veroordeeld worden maar in beroep vrijgesproken. De rellen brachten de grote meningsverschillen over het integratiethema naar boven. Sommigen vinden de integratie van heel wat migranten eigenlijk mislukt, anderen verwerpen de eis tot integratie omdat ze deze gelijkstellen met assimilatie. Het hoge werkloosheidscijfer onder sommige migranten is volgens de enen het gevolg van discriminatie, maar anderen wijzen op een te lage werkethos, lage scholing of gebrek aan integratie. Daarnaast leeft er een grote frustratie bij een groeiende generatie jonge allochtone Belgen over

het impliciete, maar vaak ook expliciete racisme waarvan zij het slachtoffer (menen te) zijn. Kortom, een consensus over het thema is ver te zoeken.

2003 Homohuwelijk in België mogelijk

De bepaling dat mensen die huwen van verschillend geslacht moeten zijn, is afgeschaft. Daarmee wordt het 'homohuwelijk' mogelijk, het huwelijk tussen mensen met een homoseksuele geaardheid.

Met de wijziging werd België onder de paars-groene regering-Verhofstadt een van de eerste landen die het homohuwelijk invoeren. De toekomst zou uitwijzen dat steeds meer westerse landen zouden volgen, maar de kans dat ook niet-westerse landen het homohuwelijk invoeren is miniem.

2006 Moord op Joe Van Holsbeek

De scholier Joe Van Holsbeek is tijdens het spitsuur in het Centraal Station van Brussel doodgestoken. Het slachtoffer werd door twee jongens benaderd die de weg vroegen, maar in feite zijn mp3-speler wilden. Toen het slachtoffer zich verzette, kreeg hij meerdere messteken.

De twee daders werden uiteindelijk gevat. Het bleek om Poolse Romazigeuners te gaan, hoewel getuigen eerst dachten aan mensen van Marokkaanse afkomst.

De moord beroerde de samenleving, omdat ze als een vorm van 'zinloos geweld' werd beschouwd, en een gevoel van onveiligheid creëerde: niet alleen beroepsmisdadigers maar ook 'gewone' jongens plegen op klaarlichte dag op openbare plekken moorden. Daarnaast plaatste de moord de strafrechtelijke vervolging van jongeren hoger op de agenda, evenals de nood aan extra jeugdvangenenissen.

2006 Dodelijke raid Hans Van Themsche

In Antwerpen heeft een man twee mensen gedood en een derde ernstig verwond, klaarblijkelijk uit zuiver racistische motieven. De dader, Hans Van Themsche, kocht een wapen en zakte af naar de binnenstad van Antwerpen, waar

hij het vuur opende op mensen met een donkere huidskleur. Daarna werd hij door de politie neergeschoten.

Omdat de dader uit een Vlaams-nationalistische familie kwam, werd het verband gelegd met zijn opvoeding. Van Themsche werd tot levenslang veroordeeld wegens moord met racistische motieven.

Criminologen spreken over het fenomeen van de lone wolves, mensen die zonder handlangers plots moorden of aanslagen plegen. Vanwege de onvoorspelbaarheid veroorzaakt het fenomeen ook grote angst in de samenleving.

2007 Schuldloze echtscheiding ingevoerd

Met de nieuwe echtscheidingswet blijven er maar twee echtscheidingsgronden over: de onherstelbare ontwrichting van het huwelijk (op basis van grove fout zoals overspel, zware mishandelingen of zware beledigingen evenals feitelijke scheiding en het herhaaldelijk verzoek tot echtscheiding) en de al bestaande echtscheiding door wederzijdse toestemming.

Daarmee is het principe aanvaard dat de rechtbank niet altijd op zoek moet gaan naar een schuldige voor de slechte relatie tussen partners.

Volgens sommigen zal de nieuwe wetgeving samen met andere factoren leiden tot een stijging van het aantal echtscheidingen.

2009 Rookverbod uitgebreid

De wetgeving over het roken op openbare plaatsen wordt strenger. Men mag niet meer roken op plaatsen waar gegeten wordt, behalve in kleine frietkramen. Wel blijft een aparte rookkamer waar niet gegeten wordt nog mogelijk. Toch viel te verwachten dat er nog strengere maatregelen zouden komen, omdat wetenschappelijk onderzoek steeds duidelijker wijst op de schadelijkheid van (passief) roken. En inderdaad, in 2014 zou roken zonder uitzondering verboden worden in hotels, restaurants en cafés.

2009 **Verbod hoofddoeken in Gemeenschapsonderwijs**

In het Vlaamse Gemeenschapsonderwijs wordt het dragen van de hoofddoek verboden. Het verbod kent overtuigde voor- en tegenstanders, en het lijkt erop dat er een hevige discussie zal losbarsten. Voorstanders wijzen op sociale en familiale druk op de leerlingen, tegenstanders op de grondwettelijk verankerde godsdienstvrijheid.

De tegenstanders zouden het verbod voor de rechtbank aanvechten, waarop het werd geschorst. Het Gemeenschapsonderwijs paste vervolgens het verbod aan, waarna tegenstanders opnieuw naar de rechtbank trokken.

Opmerkelijk is dat het conflict de traditionele tegenstellingen tussen links en rechts voor een deel doorkruist. Het lijkt er dan ook op dat het thema culturele diversiteit, en meer bepaald het hoofddoekenverbod, een van de breuklijnen vormt in de discussie over de multiculturele samenleving in België.

2010 **Treinramp in Buizingen**

In Buizingen in het Vlaams-Brabantse Halle is een trein door een andere trein in de flank gereden. Er vielen 19 doden en 162 gewonden. Wat precies de ramp heeft veroorzaakt, is voorlopig nog onduidelijk.

De ramp volgde bijna tien jaar op het ongeval bij Pécrot, toen twee passagiers-treinen op elkaar botsten en acht mensen stierven. Het ongeval in Buizingen zou het debat over de eventuele ingebruikname van een veiligheidssysteem op gang brengen. Zo'n veiligheidssysteem moet een trein die door het rood rijdt automatisch doen stoppen.

2011 Brugse bisschop Vangheluwe beschuldigd van pedofilie

Vangheluwe heeft in een tv-interview toegegeven dat hij jarenlang een seksuele relatie met zijn minderjarige neef heeft gehad, maar het lijkt erop dat hij zijn schuld minimaliseert. Bovendien wordt kardinaal Danneels minstens schuldig verzuim verweten, waarna een huiszoeking op het aartsbisschoppelijk paleis in Mechelen zou volgen (de zogenaamde 'operatie Kelk'), die evenwel niets oplevert.

Toch staat de zaak-Vangheluwe niet alleen. In de media circuleren al jaren verhalen over seksueel kindermisbruik in de kerk, vanaf de jaren zestig tot vandaag. De feiten zijn veelal verjaard, maar zullen toch leiden tot de oprichting van een bijzondere Kamercommissie. Die publiceerde uiteindelijk een verslag van circa vijfhonderd bladzijden met zo'n zeventig aanbevelingen om seksueel misbruik in de kerk te vermijden.

Ook in andere landen kwamen feiten uit het verleden naar boven. In Ierland richtte het ministerie van Justitie een speciale commissie op, die in haar eindrapport tot de conclusie kwam dat de Ierse kerkelijke overheden seksueel misbruik in de doofpot stopten. In de VS betaalde de katholieke kerk al in 2007 een forse schadevergoeding uit aan slachtoffers van seksueel misbruik.

2011 Ramp op Pukkelpop

Tijdens het Pukkelpopfestival in het Limburgse Kiewit heeft zich een drama voorgedaan. Vijf personen verloren het leven, toen een ongewoon hevige storm over het terrein trok, en mensen in een tent gingen schuilen die instortte. Het drama op Pukkelpop illustreert dat ook onverwachte en zeer lokale natuurfenomenen tot rampen kunnen leiden.

2011 De G1000 Burgertop

Enigszins naar analogie met de G7, de bijeenkomst van de groep van de zeven rijkste geïndustrialiseerde landen, en de G20, de ruimere versie ervan, is in België de G1000 opgericht.

Dit burgerinitiatief werd georganiseerd door onder andere auteur David Van Reybrouck en VTM-presentatrice Francesca Vanthielen. Vooraf werd een lijst opgesteld met mogelijke discussievragen, waaruit er 25 werden geselecteerd. Ze hielden verband met de sociale zekerheid en de belastingen, het energiebeleid, de communautaire problematiek, het strafrecht, het mobiliteitsvraagstuk, het migratiebeleid enzovoort. Daarna werd in Brussel een grote vergadering belegd waar circa 700 van de 1000 uitgenodigden over de thema's debatteerden en voorstellen formuleerden. De voorstellen zullen verder worden uitgewerkt door een groep van 32, daarin bijgestaan door specialisten. De aanbevelingen voor de politici zullen op het net worden geplaatst.

2013 De 3G-woning: drie generaties onder één dak

Ongeveer parallel aan de tendens tot meegroei- en levenslang wonen is er nu de 3G-woning of kangoeroewoning. Daar hebben minstens drie generaties – niet per se familieleden – hun eigen slaapplek en sanitair deel (bijvoorbeeld een verdieping), boven op een gemeenschappelijk deel. De inwoners kunnen zo nodig voor elkaar zorgen, en de oudste generatie kan bijvoorbeeld op de benedenverdieping over een 'zorgkamer' beschikken. Doordat de inrichting zeer flexibel is, kan men een leven lang in hetzelfde huis blijven wonen.

3G-woningen bieden volgens onderzoekers een antwoord op de schaarste aan betaalbare bouwgrond en de vergrijzing van de samenleving, evenals het toenemend aantal alleenstaanden en eenoudergezinnen.